

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration
og Sociale forhold
Kontor for Udsatte Børn
Holmens Kanal 22
1060 København K
Att: Karen Drøhse

Mail: kadr@sm.dk

Dato 14.12.12

RED BARNETS UDTALELSE TIL OPFØLGNING PÅ LOVEN OM STYRKELSE AF BØRNS RETTIGHEDER I DANMARK

Red Barnet takker for muligheden for at udtale os i forbindelse med opfølgning på ordningen om det såkaldte 'Børneombud'. Ordningen omfatter tre aktører/elementer:

- Børnerådet (styrket fortalerfunktion i forhold til børns rettigheder)
- Børnekontoret hos Folketingets Ombudsmand (styrket klagefunktion for børn på alle områder under Folketingets Ombudsmand)
- Børns Vilkårs Børnetelefon: Én indgang for konkret rådgivning af børn og unge (styrkelse af Børns Vilkårs Børnetelefon til at sikre en fælles indgang for børn til anonym rådgivning, herunder vejledning om regler og klagemuligheder)

Red Barnet ønsker først og fremmest at anerkende, at der med de samlede tiltag er sket en forbedring af børn i Danmarks retsstilling (at der rent faktisk er knyttet en klageadgang til det danske børneombud, hvilket gør Danmark til et foregangsland) og i forhold til fortalerrollen, der er placeret i Børnerådet.

Siden styrkelsen af Børnerådets mandat har Børnerådet udvidet deres indsats og blevet endnu tydeligere i deres rolle som fortalere for børns rettigheder, i forhold til dokumentation af børns liv, i formidlingen til børn og ikke mindst i inddragelsen af børn i rettighedsvaretagelsen. Det har også været et løft, at BørneTelefonen er blevet styrket. Endelig har bl.a. Børnekontorets besøg på institutioner og egen-undersøgelser af institutioner samt gennemførelsen af generelle undersøgelser betydet, at der er blevet stillet skarpt på forpligtelserne hos myndighederne i rettighedsvaretagelsen.

Red Barnet ser dog fortsat helst et samlet uafhængigt børneombud med direkte reference til Folketinget i tråd med vores tidligere høringssvar fra 2012. Vi mener fortsat, at tre-delingen gør rettighedsvaretagelsen mere uigennemsigtig, og dermed er den ikke den konstruktion, der sikrer den bedste varetagelse af børns rettigheder. Det er fortsat vores formodning, at det får konsekvenser, ikke mindst ift. at børn ikke ser det samlede børneombud som et fyrtårn for deres rettigheder og dermed heller ikke altid er særligt bevidste om deres klagemuligheder.

Det er svært at finde information om, hvordan det samlede 'børneombud' reelt fungerer, hvilket vanskeliggør opgaven at kommentere på, hvordan tre-instans-ordningen har fungeret i praksis i de forløbne år siden børneombuddet blev etableret i 2012.

Derfor ønsker Red Barnet at rejse flg. spørgsmål i forbindelse med opfølgningen på ordningen:

Kender børn til deres rettigheder ift. klageadgang og er børneombuds-konstellationen synlig for børn?

Det er ikke Red Barnet indtryk, at kendskabet til Folketingets Børneombud er tilstrækkeligt udbredt, hverken blandt børn eller forældre eller i offentligheden generelt. Det indtryk får vi fra henvendelser til Red Barnet samt fra vores besøg på og samarbejde med danske skoler i hele landet. Vi mener derfor også, at det i forbindelse med opfølgningen er vigtigt at undersøge udbredelsen af kendskabet til 'børneombud' og klageadgang samt at der, hvis nødvendigt, tages yderligere initiativer til at udbrede kendskabet.

Hvordan sikres rettighedsvaretagelsen i en ordning med tre forskellige aktører med tre forskellige mandater?

Restsikkerhedsmæssigt er det helt afgørende, at samarbejdet omkring overførslen af viden mellem de forskellige aktører fungerer optimalt, således at der er sikkerhed for, at børn og forældre, der indgiver en klage, også får deres klage vurderet af rette myndighed. Derfor er det helt centralt, at de rette sager videregives fra Børns Vilkår til Ombudsmandens Børnekontor. Det er ligeledes vigtigt, at Børns Vilkår får tilbagemeldinger om, hvordan Børnekontoret har håndteret sagen, så der opstår en tydelig praksis for, hvilke henvendelser der skal videreformidles.

BørneTelefonen er den egentlige indgang for børn til Ombudsmanden og klageadgang. Der er tale om en indgang for (anonyme) henvendelser til en privat organisation (med en rådgivningstelefon, der bemannes af frivillige rådgivere). Da selve klageadgangen kun bør bestrides af en offentlig uafhængig myndighed, mener Red Barnet, at det væsentligt, at Børns Vilkårs funktion og forpligtelser som ikke-statslig aktør i denne myndighedsopgave er klart beskrevet.

Vi finder det også relevant, at det undersøges, hvordan børn og forældre oplever, at deres henvendelser varetages, fra de henvender sig til Børnetelefonen eller til Børnekontoret og til, at de evt. får behandlet deres klagesag.

Hvordan sikres det, at alle børn, der har behov for at udøve deres rettigheder og evt. klage, får gavn af ordningen?

Af den formidling der er tilgængelig om de konkrete henvendelser (fra børn) til Børnekontoret fremgår det, at Børnekontoret særligt får klager, der relaterer sig til det sociale område (anbragte børn, sagsbehandlingstid) og angående det familieretslige område. Red Barnet mener, det er vigtigt at undersøge, hvor mange henvendelser der kommer fra andre områder, der berører børns liv og rettigheder, herunder fra børn, hvis vilkår særlig reguleres efter Udlændingeloven, henvendelser angående børn, der har været i berøring med det strafferetlige område, henvendelser der relaterer sig til sundhedsområdet og fra skole og uddannelsesområdet. Det vil også være væsentligt at undersøge, hvordan børn med handicap sikres adgang til børneombuddet. Samt endelig hvilke tiltag der tages for at sikre, at viden om klageadgang og børns rettigheder formidles til børn, der måtte have behov for at henvende sig til Børnekontoret ang. forhold, der vedrører disse områder.

Hvordan varetager Ombudsmanden forpligtelsen til at medvirke til at overvåge implementering af børns rettigheder i henhold til FN's Børnekonvention i lovgivningen og myndigheders praksis?

Red Barnet mener ikke, at denne centrale del af ombudsmandsfunktionen er tilstrækkeligt beskrevet, og efterlyser en beskrivelse af, hvordan denne funktion konkret varetages, og hvordan relevante

myndigheder orienteres om evt. mangler ift. lovgivning og praksis og om evt. behov for ny lovgivning på børneområdet. Hvornår bliver en sag f.eks. rejst som en sag af mere principiel karakter?

Red Barnet mener således, at der er behov for yderligere synliggørelse af børneombuddets virkefelt. Samtidigt foreslår vi, at ministeriets opfølgning bliver offentliggjort med det formål at skabe større gennemsigtighed og med henblik på at skabe et grundlag for senere egentlige evalueringer.

Spørgsmål til ovenstående udtalelser kan rettes til børnepolitisk seniorrådgiver Inger Neufeld på tlf.3524 8539 / in@redbarnet.dk

Med venlig hilsen

Mimi Jakobsen
Generalsekretær